

SISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve.
Egész évre 16 k.
Negyedévre 4 "
Helyben házhoz hordva.
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 "
Vidékre postán szállítva.
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 "
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, ahétfő és
Ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XXI. évfolyam 17. szám.

Nagyvárad.

Péntek 1915 január 22.

Az oroszok pusztulása Jakobeninél.

Budapest, január 21. (M. T. I.) Az oroszok Jakobeninél általános koncentrikus támadást intéztek ellenünk, amelyet két napi harc után visszavertünk. Közben győzelmes szuronyrohamra mentünk. Az oroszok a mi ágyúinkat nem tudták felfedezni, ellenben a mi tüzérségünk minden lövése talált. **Egész orosz zászlóalj megsemmisült.** Az orosz tartalékok kimerültek s így vissza kellett vonulniuk.

Az ellenség vesztesége óriási. A győzelmet a besztercei főispán falragaszokon tudatta a közönséggel.

A nagy jelentőségű győzelem az egész vidéken nagy örömet keltett.

Az oroszok elismerik offenzívánk eredményét.

Budapest, január 21. (M. T. I.) Pétervári jelentések beismerik, hogy a monarchia seregeinek támadásai Nyugat-Galiciában eredményesek voltak.

Megállapítják, hogy e hó 18-án este Radlowtól délre az osztrák és magyar csapatok oly hősiességgel támadtak, hogy az orosz seregek kénytelenek voltak visszavonulni.

Varsó támadása.

Budapest, január 21. (M. T. I.) A Times szerint Varsónál a helyzet változatlan. A németek ugyan megszállták Kielcet, de mégis nehezen lehet ezen a vonalon Varsót eredményesen támadni.

Budapest, január 21. Rotterdamból jelentik: A Daily Telegraph pétervári tudósítója írja a lapjának: Nem nagyon érthető, hogy a németek nagy erőfeszítésük mellett, amellyel előnyomulásra törekcsenek, miért járnak el annyira óvatosan? Mindenesetre tudják, hogy igen erős hadállások vannak előttük és ezért az összes modern hadi eszközöket igénybe veszik. Az a konok és elszánt küzdelem, amellyel a németek itt az orosz harcfrontot keresztlőtörni igyekeznek, itteni katonai körökben azt a nézetet váltotta ki, hogy a németek ezuttal is, mint eddig, legközelebbi céljuknak Varsó bevételét tartják és úgy látszik, hogy főerejüket újból formálják. A hideg mindenesetre hozzájárul ahhoz, hogy orosz részről a küzdelem bizonyos ellanyhulása állott be. Nem is lehet a háborús operációktól eredményeket várni, ha a katonák ujjai annyira megfagynak, hogy alig tudják a fegyvert tartani és a ravaszt megnyomni. A hideg és a tél nyomottá teszi az orosz katonák hangulatát.

Angol fenyegetés a békét kérő franciák ellen.

Budapest, január 21. (A sajtóbizottság engedelmével.) A Kölnische Zeitung nagy feltűnést keltő cikket közöl.

A közlemény szerint szeptemberben, amikor a német csapatok Páris közelről fenyegették, a francia kormány megbizta egyik diplomatáját, hogy semleges közvetítéssel

keressen módot arra, hogy Franciaország külön békét köthessen Németországgal. A mint Anglia a Viviani kormány tervéről értesült, Kitchener lord Párisba utazott s a legerélyesebben lépett fel a francia szövetségessel szemben. A francia partvidék bombázásával fenyegetőzött s a franciák terrorizálásával erőszakolta ki a szerződést, amely szerint a szövetségesek békét csak együttesen köthetnek.

A németek Páris felé haladnak.

Budapest, jan. 21. (Tud. cenz. táv.) Párisi jelentések szerint a németek Soissonsnál Belgiumból nagy erősítéseket kapnak. A jelek és csapatmozdulatok szerint a németek arra készülnek, hogy soissonsni sikerüket tovább kihasználják. Ennek a győzelemnek eredménye még ezután fog mutatkozni.

A soissonni csata lefolyása.

Berlin, január 21. Kopenhágából jelentik: A National Aidsende jelenti Párisból: A Soisson körül folyt csata különösen a Chauny felé vezető országút két oldalán tombolt hevesen. Ez az országút volt a tengely, amely körül az operációk forognak. Még hevesebb volt a küzdelem a 132-es magaslat lábánál, ahol a Jossienne az Aisneba torkollik. Ez a vonal csupán 2300 méternyi távolságra van Soisson első határaitól és Missy-ig terjed, amely légvonalban nyole kilométernyire van Soissonsól. Nyugaton még folyik a küzdelem Cuffies faluért, amely tulajdonképpen az elővárosa Soissonnak. A németek erőteljes nyomásának hatása alatt a franciák kénytelenek voltak feladni a 132-es magaslatot, míg Cuffies irányában tartják magukat. Ennek ellenére se tudták a falut megszállni. Egy három kilométeres vonalon, ahol Bucy le long, Hameaux, Monkel és St. Margueriti fekszenek, tartják az Aisne hídfőit, uralják az Aisne völgyét és a Sermoise és Venizel melletti magaslatokat. Itt jó pozícióik vannak a meglehetősen meredek magaslatokon, ahonnan tüzérségük is résztvehet a harcban. Azóta a németek elfoglalják az Aisne északi partját is.

A buvárhajók új szerepe.

London, január 21. (Saját tud.) A Times tengerészeti szakértője azt fejtegeti, hogy a Fomidable szerencsés elsüllyesztésével a tengeralatti hadjárat új fázisa érkezett el. Az angol hadihajót ugyanis nem nappal, hanem éjszaka süllyesztették el az ellenséges tengeralattjárók. A német tengeralattjáró nem a víz alatt, hanem a víz fölött tartózkodott, mert lehetetlen, hogy periskópja segítségével operálhatott volna a sötétben. A tengeralattjáró tehát ugyanolyan szolgálatokat végezhett éjszaka, akárcsak egy torpedóuzó. Ejjel

egészen nyugodtan kimerészkedhetik a felszínre, mert aránylag esékély térfogata miatt nagyon nehéz felfedezni. Egy ilyen éjszakai támadást legközelebb csoportosan iméltelhetnek meg a német tengeralattjárók.

Elmenekült angol ágyunaszád.

Budapest, jan. 21. A konstantinápolyi főhadiszállás jelenti tegnapi kelettel: Egy angol lovasszázadnak Horna mellett török gyalogság egy csapata ellen intézett támadásba a Spiegel angol ágyunaszád is beavatkozott, tüzelésünk azonban visszavonulásra kényszerítette. A Sat-elstrab nál lefolyt har-

cokban ejtett foglyok jelentik, hogy az ágyunaszád súlyosan megsérült. A naszád parancsnoka, Fawler és kivüle két tiszt és tizenhét főnyi legénység elesett. (Miniszterelnökség sajtóosztálya).

A bolgárok fellázdak Macedóniában.

Budapest, január 21. (Tud. cenz. táv.) Konstantinápolyból jelentik: Apostolow macedón vezér általános fölkelést hirdet a szerb uralom ellen. Kiáltványában, amelyet Macedónia népéhez intézett, kijelenti, lehetetlennek tartja a folytonos zavargások közt bevárni a szófiai döntést.

A TANYA.

— Északi harctér. —

Nyolc nagy szürke ház, ölmos ablakokkal, köröttük gazdátlan kutyák vonitanak, az öt sugar fenyő meredt némasággal őrzi a pitvart, a kut kerekét letörte valaki s benyitott az elhagyott szobákba, ahol a kenyér még az asztalon van, a kályhán jóillatu gyümöleshéj szárad és a szalonban nyitva maradt a kis pianino. A késő őszi szél dühösen jár odakint, mint egy haragos paraszt, döngeti a vékony ajtókat s becsapja a nyári zsalukat.

Még nem virradt, mikor a zászlóalj első emberei megérkeztek. Kicsi arcu, szőrös mokányok voltak, messze bihariak, hegyászok, és a fegyverükkel bojtották az ajtót s a szuronnal bedöfték a sötét szobákba. Kettő némán visszafelé indult, megdobálták a kőszakutyaikat s besiettek a völgybe, ahol a csapat állott. Öt perc múlva vak szuronyok tűnedeztek fel a bozótokból, hajladozó emberek integettek egymásnak, némelyik magasra rugta a földet a bakkancsról, kék kökényt szedtek, fekete kezükben maradék dohányt szorongattak s időnkint kéjesen szagolgatták. A kapitány sugva adta ki a parancsot egyik tisztjének, aki sietve eltűnt a déli szárny felé. Keleten piros virágok nyilak már az égen, a hegytetőn apró szikrák ugráltak a kis ásók alól, amint belevágták őket a kemény földbe.

— Lesz valami, — mondta a bihari magyar a bihari romának. Ő már kész volt lyukkal, a szomszédja még a felénél sem tartott.

— Siess komám, mert itt a reggel mindjárt és leszed a muszka.

A lassu bihari román a homlokát törölte s átnyújtotta az ásót a magyarnak. Ez nem szólt egy szót sem, neki dült és összekötötte a két szük lyukat egy kis árokkal. Ebbe belehasaltak és vártak.

Messze az arevonat előtt öt ember kereste az ellenséget. A sárga avarban öt szürke hernyó kuszott előre, óvatosan, elől a legbátrabb, három oldalt és az ötödik figyelte hátra felé. Egy szikla mögül vizsgálták a lenti völgyeket, ahová az orosz leereszkedett, mint egy nehéz felleg. Lomha nyájak imbolyogtak a sikon, álmos emberek, meredt szemekkel néztek fel a hegyláncokra, ahol a tanya állott. A donikozások frissen futkostak csontos lovaikon, vad nyugalommal vágtak vigig az istálók komisz ka-

tonáin kancsukával s unszolták őket a gyors összeállásra. A magaslatok felé apró csapatokban, ügetve nyomultak előre az apró tártók, leborult fejjel, kiesi szemük villogva vágott ösvényeket az oszladozó sötétben, néha megálltak, figyeltek, hasuk egészen kicsuszott a nyeregéből s lélekzetük összeomlott a ló lehelleivel.

Panaszos sóhaj döngött a nagy síkságon, amelyik már volt egyszer haremezőn s most az új borzalmaktól félt. A sötétség ezer ujjal kapaszkodott a tüskékbe, bokrok kusza ágaiba, nem akart elmenni, nem akarta megnyitni a tüzet.

Forró feketét hordtak szót a magaslaton, hörbölték, mártogatták s kortyolgatás közben megjött az első golyó. Fáradtan, elfulva érkezett, megállt az egyik katona lábánál, a bakkanes patkója alatt és békésen, szinte sirva nézett fel a katonára. Utánna eltelt egy fél óra, kínos, hosszú és esőndes várakozás, a nap lassan veregette már a hornizont s a déli szárnyon egyszerre irtózatossortűz ropogott el. A főhadnagy adta. Bele akart tenyerelni az orosz nyájba. Lassan, vergődve ledölt husz-harminc ember, kozákok rohantak visszafelé és eltűntek a falu házai közt.

K. őrmester kereste a kapitányt. Bent volt a faluban, az oroszok közt és látta, hogy három zászlóalj jön ellenük. Kétszörös tulerő.

— Nagy aratás lesz ma kapitány ur kérem.

Nevetett hozzá. Az őszi hideg pirosra csipete areát, valamit szeretett volna inni, fázott s az egyik nagy házban felnyitott egy üvegszekrényt. Gyenge italok voltak benne, nemes borok, édes torták és egy darab szalonna. Ezt megette, ivott rá és érdeklődéssel nézett az ablak felé, ahol egy golyó a falba vágódott.

Mire kiment, gyönyörű tűz zengett a hegyháton. S. kapitány, a 37-esek egyik legnépszerűbb tisztje most is ott volt a harc-vonalban. Gyönyörködött az aratásban. A nagy láteső alatt lobogott a szeme, füst, fény, korom lengett körülötte, csengő csattanások jutottak a fülébe, amit a golyók adtak, mikor a tetők cserepét rézsut érték. Egy pillanatig arra gondolt, hogy eleshet. Rögtön a jelentés jutott eszébe, amit már egy félrája hátra küldött a tábornoknak. És meg-

nyugodott. Tudják, hogy ő van itt a 37-esekkel, a tábornok erősen megrázta a kezét mikor elbucszott tőle.

— Győzni fogsz, mondta olyan bizalommal, ami rendíthetetlen. Két napig kell tartanod a tanyát, a magaslattal együtt s aztán visszavonulhatsz, ha nem kapsz segítséget.

Most előnyomulás van odalent. Mint egy nagy szekrény, úgy döng előre az orosz. Bukik, bög, nem lehet tudni, hogy hallelujázik vagy harci riadót zeng a torkuk. Mire leszáll újra a nagy madárraj, már csak fele van meg. A tanya tornyos háza pattogva égni kezd, mint a varrótű, oly sűrűn ütök át a falakat a golyók, oltásról szó sincs s az ötszáz el-sáncolt ember hátát biborpirosra hevítette a tűz.

Tíz ember külön helyről tüzel. Magas dombon állnak, fák, kövek mögött, szünet nélkül lönek, passzióval, örömmel, kikeresik a legsűrűbb tömegeket, minden golyójuk talál, hull az orosz, mint a dió, ha verik és még sincs látszatja.

Egy óra múlva beleizzadnak a munkába. Csak tovább! Épp ott van a kapitány és nézi, hogy hogyan dolgoznak.

Az orosz meg csak dült a faluból, sűrű rajokban, orditva, szakadatlan tömegek látszott, aminek soha sem lesz vége. A kettőből kihajtott vad bög így, szeretne visszafordulni, viesoritja roppant fogait és felordit minden ostoresapásra. Az elesettek helyére ujak rohantak, friss fegyverrel, a tűz nőttön-nőtt, mind több fegyver szólt bele a játékba, már nem lehetett tudni, hogy hány óra van, dél van-e vagy este közelekedik, az orrok fekete korommal lettek tele, a fülben órákig füttyült egy golyó éles hangja, szédület szállt a fejekbe, mint annak, aki fejjel lefelé lóg, s barna ugart vér hintette be rózsákkal, néhol egy sebesült hánykolódott ide-oda, kezét a sebre szoritja, esupa vér minden ujja, térsa hozzá megy, lehajol és öt szíven találja a golyó. A sebesült lerázta magáról a holtat, nyöszörög, feláll, elbukik, látja a napot amint nyugodt derével ül az égen és nem segít rajta.

Éjjel ujult erővel indult meg a tűz; az oroszok friss embereket hoztak a harc-vonalba. Fent a tanyánál érzik ezt, elárulja a nyugtalan gyors tüzelés s a lángoló ház környékéről messze huzódnak a védők. Ide akarnak felrohanni az oroszok, azért gyújtották föl a házat. Itt akarják áttörni a vékony arevonat.

A kapitány keresztűz alá véteti a nagy kaput; rétegekben fekszenek a hullatömegek. S az orosz csak dült, dült a faluból, orditva hömpölyögnek a nyílt tere, ahol a véres mézarszék áll párolgó aratásával; két ember egymásnak ront, a két szurony egyszerre éri a meleg hust, egyenlő lendülettel hajolnak egymás felé s mikor a szuronyok tövig mentek mind a két testbe, akkor a két váll egymásra bukott s a két ember megmeredt, szemük üvegesen bámult egymásra, szilaj erővel feszült a két mell, dermedt areuk megfagyott s ott maradtak két napig egymásnak dölve, mint két borzalmas szobor.

A tanya tehetlen házai a két napi harc után fekete falakkal álltak a hegytetőn. Három zászlóalj orosz ment tönkre az ostrom alatt s K. őrmester tizenkét emberével háromszázat fogott el közülök. Harmadnap

néma volt újra a tanya. Senkinek sem kellett. Aki megfutott, az messze járt tőle, aki győzött, az hűtlenül ott hagyta s ment előre. Aki utolsó szállásnak választotta, azok osendesen nézik az eget, a piros sebek vádolják a kormos házakat s az illatos gyümölcs szaga kiárad a rubinpiros szívek fölé! A tanyának nincs neve, a hősokeket senki sem ismeri, valahol Movo-Miasto körül áll a vörös kormos ház, ősz volt s a 37-ik ezred vérzett a hazáért.

A besorozott 28–36 évesek bevonulása.

Megjelent a hirdetés.

Biharvármegye járásaiban már napok óta megjelent a hatalmas fehér plakát a község házak falain. A plakátokon a B) osztályú népfelkelők behívása iránt intézkedik a miniszter. A közönség nagy részét érdeklő hirdetés szövege, mely tegnap már Nagyvárad városához is megérkezett, a következő:

Bevonulási hirdetés.

A népfelkelésre kötelezetteknek az 1886. évi XX. t. c. alapján történt általános behívása folytán azok a népfelkelésre kötelezett magyar állampolgárok, kik az 1914. évi november 16. tól december 31-ig terjedő időben megtartott népfelkelési bemutató szemlén vagy a későbbi utóbemutató szemlén népfelkelési fegyveres szolgálatra alkalmassáknak találtak és 1883., 1884., 1885. és 1886. évben születtek 1915. évi február hó 15-én, ellenben azok, akik 1878., 1879., 1880., 1881. és 1882. évben születtek 1915. évi március hó 1-én — amennyiben névszerint felmentve nincsenek — a népfelkelési igazolványi lapon feltüntetett m. kir. honvéd kiegészítő, illetőleg cs. és kir. kiegészítő kerületi parancsnokság székhelyére népfelkelési tényleges szolgálatra bevonulni tartoznak.

A fent megjelölt évfolyamokhoz tartozó és a szatmár-németi-i, besztercebányai, kassai és egri m. kir. honvéd kiegészítő parancsnokság területén tartott bemutató szemle alkalmával alkalmassá osztályozott azon népfelkelésre kötelezettek, kik népfelkelési igazolványi lappal el nem láttattak, születési évfolyamukhoz képest a fent megjelölt időben a tartózkodási hely honvéd kiegészítő parancsnokságához vonulnak be.

Azon népfelkelésre kötelezettek, kik az iglói, munkási, ungvári és máramaroszi kerületi magyar kir. honvéd kiegészítő parancsnokság területéről népfelkelési tényleges szolgálatra még idő előtt behívták, de később „bizonytalan időre” szabadságot kaptak, abban az esetben, ha idő előtt behívó jeggyel népfelkelési fegyveres szolgálatra be nem hívatnak, születési évfolyamukhoz képest szintén a fent említett időpontban tartoznak bevonulni.

A magyar szent korona országai területén tartózkodó és népfelkelési fegyveres szolgálatra alkalmassá talált osztrák állampolgárok és bosznia-hercegovinai tartomány illetőségűek közül azok, a kik az 1884., 1885. és 1886. évben születtek 1915. évi február hó 1-én, ellenben azok, a kik 1878., 1879., 1880., 1881., 1882. évben születtek 1915. évi február hó 15-én a népfelkelési igazolványi lapon feltüntetett cs. és kir. kiegészítő kerületi parancsnokság székhelyére vonulnak be.

Az alkalmassá talált és a magyar szent korona országai területén tartózkodó osztrák honosságú népfelkelésre kötelezettek közül azok, kik népfelkelési igazolványi lappal el nem láttattak, valamint a Galiciában vagy Bukovinában illetőséggel bíró és

népfelkelési igazolványi lappal ellátott egyének, tekintet nélkül a népfelkelési igazolványi lapjukon feltüntetett kiegészítő kerületi parancsnokság székhelyére, az osztrák honosokra nézve megjelölt időben a tartózkodási hely szerinti cs. és kir. kiegészítő kerületi parancsnokság székhelyére tartoznak bevonulni.

A bevonulók meleg takaróval, meleg alsó és felső ruhával, meleg barisnyával, hósapkával, meleg kezttyűvel, kötött ujjas mellényvel, téli kabáttal, erős lábbelivel, evőeszközzel, evőeszeccsel, hűti zsákkal és 2 napi élelemmel vonulnak be.

A bevonulás alkalmával a népfelkelési igazolványi lap birtokosa a vasutakon, gőzhajón harmadik osztályon ingyen utazik; ez a népfelkelési igazolványi lap azonban a vasuti-, gőzhajóállomáson jóval a vonat vagy hajó elindulása előtt az állomás jegypénztáránál lebélyegzendő.

Azon alkalmassá talált népfelkelésre kötelezettek, kik részére népfelkelési igazolványi lap nem állított ki, a községi elöljáróság ingyenes vasuti utazásra jogosító igazoló jeggyel látja el. (Védőtörvény ut. III. rész 29. §.)

Azon behívott népfelkelésre kötelezett, aki a kitűzött határidőre és helyre be nem vonul, karhatalommal vezetett elő s a katonai behívás iránt tanúsított engedetlenség megbüntetéséről szóló 1890. évi XXI. tc. 4. § értelmében két évig terjedhető börtönnel büntetettik.

A m. kir. honvédségbe vagy a cs. és kir. közös hadseregbe önként belépni óhajtó népfelkelésre kötelezett a tényleges szolgálatra történt bemutatása után csak azon esápattesthez kérheti felvételét, a hová mint népfelkelésre kötelezett beosztását nyerte.

Kelt 1915. évi január havában.

Harcok Lengyelországban.

Látogatás egy sebesült hadnagynál.

— Saját tudósítónktól. —

Délután 3 óra. A leszálló nap sugarai vidáman bekandikálnak az emeleti szobácska ablakán, s szinte bearanyozzák a déleceg hadnagy szőke fürtjeit. Előveszem papírjaimat s leülök az asztal mellé. A hadnagy megsimogatja bekötözött kezét, aztán barátságosan reám mosolyog.

— Miről is beszéljek?

Kérem, hogy mondjon el egy pár érdekes epizódot az északon viselt harcokból, amelyekben ő is részt vett. A fiatal tiszt helyeslőleg bólint s elgondolkodva tekint a garattájának torzszálló füstbodrjai után. Aztán megszólal.

— Hát kérem, elég sokáig voltam a harctéren s elég sokszor voltam tanuja katonáink vitézségének. Ezt bizonyítja az a pár kis történet is, amelyet most elfogok mondani.

Egyszer a galíciai csatározásainkban történt, hogy egyik bátor szakaszvezetőnk 4–5 embert magához véve, éjnek idején az oroszok szemben fekvő lövészárkai felé kusztak s anélkül, hogy az ellenség közül valaki észrevette volna, ott összeszedtek vagy 30–32 fegyvert s azon az uton, amelyen mentek, teljesen sértetlenül visszatértek lövészárkunkba.

Egy másik alkalommal megesett, hogy a . . . gyalogezred zászlóalja úgy déli 11 óra tájban a tüzelést beszüntetve pihenőre tért a lövészárkokban. S egyszer csak, mintha vilámmal csapott volna le, arra riadtak fel, hogy az oroszok ott vannak lövészárkaikban. A meglepett katonák hirtelen védekezni sem tudott s kiki amerre látott, futásnak indult, legnagyobb részt a közeli erdőkben kerestek védelmet. A katonák megfutamodását észrevette a nem messze tartózkodó másik ezred két századának parancsnoka, egy fiatal hadnagy. Hirtelen rohamot fuvatott s katonái élén óriási gyorsasággal, dühöd erővel rácsapott a lövészárkot elfoglaló oroszokra. Az oroszok mind megadták magukat. De ez nem volt elég. A vitéz katonák gyors egymásutánban még két orosz lövészárkot birtokukba vettek s egy orosz tartalék századot az összes tisztekkel együtt foglyul ejtettek.

A géppuskás őrmester.

A következő eset egy derék őrmesterről szól. Az illető az egyik gépfegyver parancsnoka volt. Az oroszok oly erős tüzelést indítottak a mieink ellen, hogy a legnagyobb erőfeszítéssel sem tudtuk visszatartani.

A vitéz őrmester fogta a gépfegyvert, s az ellenség golyózápóra közben felkuszott

vele egy közeli fára, s onnan egymásután több töltenyszalagot lött ki, ami persze nagy pusztítást vitt véghez az oroszok soraiban. Amde nem sokára felfedezték rejtekhelyét s az ágyut ellene irányították. De ő ezzel sem törődve, tovább is röpítette golyóit. Mikor már nagyon veszélyes volt a helyzete, leugrott a fáról, s visszakuszott a lövészárkba. De azért nem nyugodott meg, hanem mikor az oroszok tüzet szüntettek, ismét visszakuszott a fára, s újból lepergetett egy töltenyszalagot. S ezt még azután is többször megismételte.

De nemesak a magyarok, hanem a bosnyák katonák is kitüntették magukat — folytatta tovább elbeszélését a hadnagy. Rohamra mentek az oroszok ellen. De az oroszok előszedték a fehér kendőket és megadták magukat. A bosnyákok erre elindultak feléjük. S mikor már ott voltak közel, az egyik orosz rálőtt a bosnyák katonákra, s egyet el is talált közülük. Egyéb sem kellett a derék bosnyákoknak.

Nem fegyverrel, csak úgy pusztá kézzel neki estek az ármányos orosz katonának s addig fojtogatták, míg egy csepp élet volt benne. Így büntetnek a bosnyák katonák.

Az oroszok megadják magukat.

Különben az oroszok nagyon könnyen megadják magukat. Egyszer Orosz-Lengyelországban K. nál hosszú ideig, körülbelül 23 napig voltunk egy állásban. Mindkét részről történt összetűzés, de minden eredmény nélkül. Az oroszok végre megunták a huzavonát s egy szép napon ott hagytak bennünket. Mi persze rögtön üldözőbe vettük azokat, akik a környéken fekvő falvakba húzódtak meg. És kérem, mire mi is odaértünk, már vártak bennünket, a fegyvereket egy csomóba hordták s az egész sereg teljesen önszántából megadta magát. De már azelőtt is megtörtént, hogy egész orosz rajvonat felugrott és átjött hozzánk. Egy éjjel pedig ellenséges őrzőkeresett fel bennünket fehér kendőt lobogtatva s tudtul adta, hogy az egész rajvonat át szeretne jönni hozzánk, de félnek, hogy bántódásuk esik. Mi persze megnyugtattuk őket s egy őrzőkeresett velük küldöttük, akik aztán az egész orosz csapatot elhozták magukkal. Máskor ismét egy orosz hadnagy szerencsétlenül bennünket kettős rendekben felállított seregével.

A német bajtársak.

— Hát a németek mellett harcoltak a hadnagy urék? — érdeklődöm tovább.

— Hogyne! Orosz Lengyelországban sokat érintkeztünk velük. A németek nagyon ügyes fiúk és rendkívül kitartóak. A magyar katonákkal nagy barátságban vannak, csak hogy nem értik meg egymás beszédét, azért nemzetközi jelekkel értetik meg magukat.

Egy mulatságos epizód is történt közöttük. Egy német gyalogos vitéz valahonnan egy flaskó konyakot kerített magának. Mikor zsákmányával nagy elégedetten szállására tért, utközben találkozott egy magyar kapitánnyal. Most a tiszt is csak oly közönséges egyszerű ruhában járnak, mint a közlegények, azért hát nem ismerte fel, hanem azt gondolta, hogy egy közönséges bajtárs. Megszólította a kapitányt. — Gyere kamerád, igyunk együtt. A tiszt észrevette a tévedést, de azért nem árulta el magát, hanem együtt ivott a német bakával.

Egy másik epizód a németekkel. Valamelyik orosz lengyelországi faluban német katonák voltak elszállásolva. Ugyanide tartottak a magyar katonák is. Azért hát elküldtek egy bakát, hogy szállást kerítsen s a további utirány felől tudakozódják. Bement a katona egy házba s utbaigazítást kért a gazdától. A gazda azt mondva, hogy azonnal jön, csak felöltözik bement a németekhez s azt sugta nekik, hogy itt vannak az oroszok. A németek tüstént abba hagyták az éjszakai nyugodalmat s gyorsan felfegyverkeztek. A baka hallván a gyanús fegyverzörgést, belépett hozzájuk. Mindennünne szuronyok meredtek felé. A katona azonnal tudokra adta a németeknek, hogy ő magyar. Több se kellett a németeknek. Römükben hozzáróhantak, úgy agyonölegették, hogy a szegény magyar vitéz alig birt karjaik közül kibontakozni.

Most a hadnagy bekötött sebére esik tekintetem. Érdeklődöm sebesülése felől.

— Eh, nem nagy baj az egész, csak két ujjomon ment keresztül a golyó! December utolsó napján kaptam a sérülést. Eppen mikor a katonáimat sorakozóra állítottam. Auug akaratlanul nagy tűzben voltam, nem ért semmi baj s most, mikor csak egyetlen egy orosz golyó süvített felém, az is engem talált. De hál'Istennek hamar meggyógyul és megint visszatérhetek.

Közben a nap már nagyon lehanyatlott, s sötét felhők burkolták körül. A hadnagy szolgálja jön s jelenti, hogy várják a hadnagy urat a seb bekötözése végett. Nem tartóztatom tovább a derék fiatal tisztet. Bucsut veszek tőle, aztán kikísér az ajtóig s még utoljára is arra kér, hogy a nevét ne írjam meg. Kérését teljesítettem. (fj.)

A téli háború borzalmai ellen harcosainknak prémre van szükségük. Enyhítsük szenvedéseiket és küldjük egyetlen darab prémünket is a Hadségélyező Hivatalnak, Budapest, Váci-utca 38. A szállítás díjmentes.

**Tábori alsó ruhák
Vizmentes bakkancsok
Halina csizmák
és Hó cipők**
legjobb minőségben
Reichard Dezső
cégnél
Rákóczy-uton kapható.

Kik uzsoráskodnak a liszttel.

Ügynöki díj és 70 filléres liszt

A miniszterelnökség sajtóosztálya táviratban értesítette a lapokat a rendeletről, hogy a hatóságok a legszigorubb járjanak el s nyomozzák ki azokat, akik lisztet különböző címeken felszámított összegekkel a hatóságilag megállapított árnál magasabban árúsítják. Gátat akar vetni ezáltal a hivatalos árnegállapítás kijátszásának.

A miniszterelnökségi sajtóiroda azonban csak a termelőket és a malmosokat tünteti fel olyanoknak, akik ily módon kijátszák a kormány intézkedéseit, pedig, — legalább nálunk — nem a termelők és a malmok, hanem a közvetítő kereskedelem egyrésze igyekszik kijátszani a miniszteri rendelkezést.

Azoknak a nagyítóüveg alá való zsemlyéknek és kifliknek a láttára mindenkiszidja a pékeket, akik éppen ebben a szerencsétlen időben akarnak meggazdagodni a közönség filléreiből. Pedig ennél a dolognál is úgy van, mint sok más esetben, hogy a valódi okokat nem látjuk, s mivel mélyebben fekusznak, nem is keressük. Látjuk azonban azokat az apró süteményeket s azt képzeljük, hogy 67 filléres lisztár mellett milyen óriási lehet a pékek haszna.

Nem akarunk a pékek védőiül szerepelni, aminthogy erre nem is kért fel senki de saját meggyőződésünk és szerzett tapasztalaink alapján kötelességünk rámutatni, hogy egyesek miként igyekeznek kiuzsorázni a pékeket s ebből kifolyólag a nagy közönséget s hogy kik a tulajdonképeni okai, hogy a sütőtermékek úgy lesoványodtak. Annál inkább szükségesnek tartottuk ezt, mert mint a hivatalos közlemény is mutatja, még a kormánynál is csak a termelőkben és a malmosokban látják azokat, akiket büntetni kell, mert kijátszák a hivatalos árnegállapítást. Lehet, hogy az országban ilyenek is előfordulnak, de Nagyváradon legalább más okban kell a büntetendő alanyokat keresni.

A nagyváradai pékiparosoknak a helyzete most még inkább válságos, mint ez előtt. Lisztet csak készpénzért kapnak és pedig nem közvetlenül a malomtól, hanem ügynökök útján. Az ügynökök pedig a megállapított lisztárakon felül külön prémiumokat szednek és pedig a 0 ás liszt után métermázsánként 3—4 koronát, a barna liszt után métermázsánként 2—3 koronát. Tehát a 0-ás liszt a pékeknek métermázsánként nem 67 koronában, hanem 70, vagy 71 koronában kerül.

Ezek az ügynökök felhasználják a pékek és más iparosok szorult helyzetét, hogy nem ismerik a miniszterium 273—915. Min. E. sz. rendeletét, amely a gabonánál megengedi ugyan az 1 és fél százalék közvetítő kereskedelmi jutalék felszámítását a megállapított legmagasabb áron felül, azonban a lisztifajtáknál semmiféle ilyen díj nem számítható fel.

Láttunk mást is, még ennél épületesebb dolgot.

Egyik lisztkereskedő cég, — nem szatócs — aki egy zsák 0-ás lisztet, amely a zsákkal együtt 85 kiló súlyu volt, 61 K 20 fillér készpénzért szállított, a zsák vissza-

szolgáltatásának kötelezettsége mellett. Tehát egy kiló 0-ás lisztet az eladó kereskedő 67 fillér helyett 70 fillérrel számított.

Igy nyuzzák egyes ügynökök és kereskedők a pékeket, elképzelték, hogy ezek a kiesinyben való eladásnál sem valami jótékony emberbaráti érzelmekkel vannak eltelve akkor sem, mikor a nagyközönséget szolgálják ki.

E tekintetben igazán nagy feladatok várnak a hatóságra, mert csak a legszigorubb eljárás és visszaélések példás megbüntetése mentheti meg a legszükségesebb élelmickek uzsorájától a drágaság miatt úgy is a megélhetés nehézségeivel küzdő szegény népet.

HIREK

Rendkívüli közgyűlés a hadiadó ügyében.

A hadiadó dolgában hozott törvény végrehajtása Biharvármegye törvényhatóságához még a szentesítés utáni napokban megérkezett. A rendelet értelmében a törvényhatóságnak első feladata megalakítani az adófelszólamlási bizottságot. Tekintettel arra, hogy a törvény életbeléptetését igen rövid idő alatt akarják megvalósítani, a bizottságot, tehát a legrövidebb időn belül, még a tavaszi megyegyűlést megelőzőleg kell megalakítani. Értesülésünk szerint a közgyűlés február havában lesz. A nap még nincs nincs meghatározva. A megye intézőkerei arra várnak, hogy mikor jön a felszólítás a hadikölcsön intézet alakítótól a megye által vállalandó garanciák kimondására nézve. Ha ez a felszólítás megérkezik, úgy azonnal meghatározzák a közgyűlés közelebbi dátumát is.

Értesülésünk szerint most már csak nagyon rövid idő múlva megérkezik az alapításra vonatkozó intézkedés s akkor semmi akadály nem lesz a megyei közgyűlés megtartásának sem.

Biharvármegye területéről a hadiadó fizetésében előrelátólag 100—150 birtokosnak lesz része. A törvény értelmében hadi adót ugyanis 20000 kor. évi jövedelem után kell fizetni. Biharvármegyében pedig 100—150 birtokosnál több egyén nem igen akad, aki 20000 korona jövedelemmel rendelkezik.

* **Románok Miklóssy püspök-höz.** Nyiregyházáról jelentik a Magyar Kurirnak: A piskolti görög katolikus egyházközség hívei nevenapja alkalmából megleghangu feliratban üdvözölték Miklóssy István hajdudorogi püspököt. Az üdvözlésnek különös jelentőséget ad az a körülmény, hogy a piskolti hitközség egyike volt azoknak, amelyek hevesen tiltakoztak a hajdudorogi egyházmegyéhez való csatolásuk ellen.

* **Az első háborus délután műsora.** Az első háborus délután műsorát tegnap állította össze a rendezőség. Eszerint a műsor a szózáttal kezdődik, melyet a róm. katolikus tanítóképezde növendékei énekelnek a 70 ik gyalogezred zenekara kíséretében. Ezt követi Szilágyi Dózsa ünnepi beszéde, majd egy zeneszám lesz. A negyedik szám lesz *Bihari Ákos szavalata*, mit ismét zene-

szám követ. Végül a Hymnusz zárja be a műsort.

* **A képviselőház elnökének levele a harcterről.** A Magyar Kurir jelenti: Beöthy Pál házelnököt, a törökszentmiklósi kerület orsz. képviselőjét lovag Kucsera Ferenc dr. törökszentmiklósi esperes-plébános az újév alkalmából hitközsége nevében levélileg üdvözölte. Beöthy Pál, aki tudvalevően mint huszárszázados az északi harctéren teljesít parancsértizti szolgálatot, az alábbi levélben felelt az őt üdvöző esperes-plébánosnak:

„Rittmeister von Beöthy. Feldpost 108. 1915. I. 10. Főtisztelendő esperes-plébános ur, kedves szentatyám! Nagyon meghatótt, hogy a böles vezetése alatt álló ottani hitközségünk nevében oly kedves módon volt kegyes megemlékezni rólam az érforduló alkalmából. Az, amit én teszek, természetes kötelessége egy exponált állásban lévő embernek. Talán kevésbé zúgolódik s megérthetőbbnek tartja keserves sorsát a harcban álló szegény ember s annak otthon kesergő hozzátartozója, ha azt látja, hogy kor. állás-és társadalmi osztálykülönbség nélkül kivési részét minden magyar ember a küzdelemből, melyet reánk kényszerítettek, de amely élet-halálharc nemzetünkre nézve s melyet végig kell és végig fogunk küzdeni utolsó emberünkig s feláldozható utolsó garasunkig, hogy azután tartós, áldásos békét biztosítsunk hazánknak, mely alatt felvirágozhat a kultura és gazdasági fejlődés s általános lesz a nemzeti fellendülés az egész vonalon. Ezért küzdünk s ezt fogja — hitünk, reményünk és akaratunk szerint — meghozni az ujesztendő mindannyiunknak, kik megérjük. Főtisztelendőségnek s szívemhez forrott ottani kedves hűveimnek külön is minden elképzelhető jót esdve az Égtől, szívélyesen üdvözli hűve: Beöthy Pál.“

* **A magyar görög katolikusok mozgalma a naptáregyesítésért.** Debrecenből táviratozzák a Magyar Kurirnak: Hajdudorogon most ujult erővel indult meg az a mozgalom, hogy a magyar görög katolikusok naptáregyesítését keresztül vigyék. A mozgalomnak az egész egyházmegyében nagy visszhangja támadt s az egyházmegye papsága küldöttségileg kíván Miklóssy István püspökhöz fordulni, hogy a régóta húzódo és anyyira óhajtott ügyét a magyar görög katolikusoknak Rómában intézze el. A magyar görög katolikusok végrehajtó bizottságának egyik illusztris tagja erre vonatkozóan az alábbi érdekes kijelentést tette:

— Ennél az új mozgalomnál főleg az a szempont vezet minket, hogy a magyar görög katolikusokat oroszoknak tekintik a köztudat. Mi az oroszokkal és egyéb nemzetiségekkel nem akarunk többé együtt ünnepelni. Az idej volt nálunk az utolsó muszka karácsony és mély fájdalom töltött el bennünket, hogy e szent ünnepünket a barbár, vad ellenséggel együtt kellett megülnünk. Irigyeltük is budapesti hittevéreinket, akiknek már sikerült megoldaniuk a naptáregyesítés ügyét. Azt akarjuk most már, hogy a feltámadást (Husvét ünnepét) a római katolikusokkal együtt ünnepeljük.

* **A Vörös-Kereszt közgyűlése.** A Vörös-Kereszt Egylet nagyváradi fiókjá 31-én délelőtt 11 órakor tartja meg évi közgyűlését. A közgyűlésen újra fogják alakítani a választmányt, második tárgya lesz a gyűlésnek az ügyrend megállapítása, harmadik az évi jelentés és számadások elkészítése. Végül a budapesti gyűlésre választanak meg két tagot, akik az egyesületet fogják képviselni. E közgyűlést megelőzőleg

27-én délután 6 órakor a városháza bizottsági termében választmányi ülés lesz.

* **A háborús délutánok rendezése.** A háborús délutánok rendezésére városunk jótékonyági egyesületei vállalkoztak. A nagy rendezőbizottság tagjai következők:

Bary Józsefné, Lázár Mártonné, Butyka Lajosné, Petry Gyuláné, Bige Gyuláné, Pus-kás Lajosné, özv. Ragány Jánosné, özv. Csák Aladárné, özv. Tichy Gyuláné, Materny Imréné, Popper Mártonné, Kenéz Sándorné, Kelemen Kálmánné, Katona Ilona Lízka Kálmánné, Hegyessy Pálné, Csulyok Béláné, Vasady Lajosné, Olasz Béláné, Steinhackerné, özv. Bögös Lajosné, Mátéh La-Lajosné, Sós Jenőné, özv. Berkovics Fe-
renené, dr. Gyémánt Jenőné, Hlatky Endréné, Miskolezy Ferencné, Harmathy Károlyné, Sztaniszlavszky Adolfné, Fabricius Dezsőné, Kőszeghy Józsefné, dr. Krüger Aladárné, Ba-lázsházy Bertalané, Wertheimstein urhöl-gyek, Sulyok Istvánné, dr. Berkovics Renéné, dr. Moskovits Józsefné, Huzella Gyuláné, dr. Mártonffy Marcelné, dr. Stern Ödönne, Moskovits Miksáné, dr. Kovács Zsigmondné, Kereszthy Kornélné, dr. Perczel Adolfné, dr. Adorján Arminné, dr. Agoston Péterné, Mai Sándorné, dr. Edelmann Menyhértné, Rechtné Bauer Zsófia, Benedek Miksáné, dr. Grósz Imréné, Balog Vilmosné, Havas Mórné, dr. Somogyi Ödönne, Laszky Arminné, Sas Edéné, Fekete Ilonka, Schütz Albertné, Ländler Ferencné dr. Mihelffy Lajosné, dr. Rezső Mórné, Lichtmann Mórné, Schönfeld Lajosné, Fehér Dezsőné, Fényes Manóné, Gerő Arminné, Weinberger Lajosné, dr. Adorján Emilné, Bognár Sándorné, Schwartz Gyuláné, Schwartz Miksáné, dr. Sarkadi Lajosné, dr. Várnai Ferencné, dr. Nemes Mronné, Vadász Albertné, Rosenberg Izsóné, dr. Konrád Béláné, dr. Spitzer Már-tonné, Balogh Lajosné, dr. Popper Ákosné, Ince Lipótné, Seemann Adolfné, dr. Grósz Imréné, ifj. Aaskovits Mórné, Krausz Samuné, Fráter Imréné, Buzásy Albertné, Tatár Zoltáné, Vucskics Julia, Gyöngyössy Istvánné, Grunwald Henrikné, Pap Corjoláné, Feledy uró, Lukács Ödönne, Thury Lászlóné, Na-dányi Károlyné, Miskolezy Barnáné, Szu-nyogh Pálné, Ipolyi Keller, Mayer Lászlóné, Hoványi Gyuláné, Verzár Istvánné, Szeszics Elekné, Hiemesch Frigyesné, Rádl Ödönne, Vulkán Józsefné, özv. Markus Lászlóné, báró Luzsenszky Lenke, Medvigy Gáborné, Hoffbauer Pálné, Moskovits Miksáné, Reisin-gerné uró, Cziffra Vilma, Cziffra Kál-mánné, Gellért Lászlóné, Sarkady Lajosné, gróf Podmaniczky Károlyné, Siket Trajáné, Markovits Antalané, Billitz Sándorné, dr. Harrachné uró, Eleméry Ferencné, Pa-polezy uró, Kolozsváry Sándorné, Bisz-terzsky Ivánné, Molárné uró, özv. Lukács Gusztávné, Marian Emilné, Sebestyén Lili, Lubinkovits Emilné, özv. Kocsis Józsefné, Kazinczy Mariska, Göndies Irén, Godán Sándoró, Molnár Imréné, Bodárné uró, Balogh Barné, Középesy uró, Bacsinzsky uró, Juricskay Barnáné, Thury Endréné, Rófianné uró, Stépanné uró, Skuba Gyuláné, özv. Szabó Gézáné, Tar Clementin, Bolkis uró, Bozó Gyázáné, Frankó Endréné, Frankó Józsefné, Ternyei Antalané, Reöck Gézáné, Személyi Kálmánné, Belezny An-talané, Justh Károlyné, Balkányi Ernőné, Óváry Sándorné, Reismann Mórné, Kepes Miklósné, Fekete Ilonka, Moskovits Mórné, Lázár Aurélné, dr. Nimethy Ferencné, Ince Li-pótné, Steinhack Mórné, Telegdy Ilona, br. Capry Valérné, Bachmann Fülöpné, özv. Vagner Józsefné, Holitsér Pálné, dr. Sebő Mihályné, Gyarmathyné uró, Lázár Már-tonné, Konrád Márkné, dr. Popper Ákosné, Darvas Imréné, ifj. Ternyeiné uró, dr. Rác Rezsőné, Bozóky Gyuláné, Fássy Lajosné, Tabéry Arminné, Geleta Alice, özv. Persz Adolfné, Csernetzky Józsefné, Olasz Ele-mérné, Bozóky Alajosné, Száhlender Ká-rolyné, Sas Edéné, Lakatos Sándorné, La-

katos Józsefné, Fehér Dezsőné, Janesovics Jenőné, Ringelhan Lajosné, Wallner Ödönne, Zlinszky Béláné, Tripsó Sándorné, dr. Ugyr Béláné, dr. Bolkis Gyözöné, Stocker Józsefné, Füredy Lászlóné, Szentléleki Lászlóné, Darvasy L. né, Schlauch Jozefin, Vértessy A. né, Balog Kálmánné, Brányi Gézáné, Gálbory Józsefné, Somogyi Gézáné, Papp Imréné, Fekete Sándorné, Karácsonyi Linka, Lauseh Károlyné, Molnár Imréné, dr. Szatmáriné Zsigmondi Anna, Lukács Ödönne, Nagy Ödönne, Bulyovszky Józsefné, özv. Juricskay Dezsőné, Diósi Lajosné, Imgreif Ignácné, Ullman Sándorné, Wiener Jenőné, Aron Salamonné, Perlef Józsefné, I. Veisz Mórné, Kohn Dávidné, Bruder Jenőné, Wechsler Adolfné, Weisz Gáborné, Blayer Béláné, ifj. Berger Sámuelné, Grósz Gézáné, Weimann Béláné, Ullman Miklósné, Schwartz Sománé, Hefli Józsefné, Radó Samuné, Döri Vilmosné, Leitner Lázárné, Leitner Mártonné, dr. Weiszberger Lipótné, dr. Weimann Jenőné, Kun Gyuláné, Reichard Dezsőné,

* **Művégtagokat az ellenséges katonáknak.** A honvédelmi miniszter tegnap érdekes rendeletet küldött Biharvár-megye törvényhatóságához. E rendelet ér-telmében a háboru folytán bónává lett ka-tonák részére, akik jelenleg valamely kór-ház kezelésébe alatt állanak, művégtagok szerezhetők be a miniszter költségére. A rendelet nem tesz különbséget ellenség és saját katonáink között. Sőt külön is kiemeli, hogy az ellenség részére ép úgy kell a mű-végtagot beszerezni, mint a saját katonáink részére. Egy egy művégtag 100 koronánál csakis úgy lehet drágább, ha azt a hon-védelmi miniszter is megengedi. Vajjon a mi katonáink hasonló elbánásban részesül-nek-e az ellenségénél?

* **A koldusapó és nagyváradi Szent László-menedékház egyesü-let gyűlése.** A nagyváradi Szent László-menedékház és koldusapó-egylet e hó 23 án, szombaton délután 5 órakor tartja közgyü-lését a Szent László-menedékház helyiségé-ben. A közgyűlés tárgya lesz az alapszabá-lyok módosítása. A közgyűlést megelőzőleg választmányi ülés lesz. Dr. Bundala Mihály prépost-kanonok egyesületi elnök kéri az egyesület tagjait, hogy a közgyűlésen minél számosabban jelenjenek meg, hogy az alap-szabály változtatáshoz szükséges szám meg-legyen s így a közgyűlés határozatképes legyen.

* **Helyettesítés.** Miskolezy Ferenc főispán Belényessy Ferenc margitai szolgál-bíró a tenkei főszolgabíróshoz rendelte ki helyettesnek. Tenkén jelenleg egyetlen egy tisztviselő Bertán Kornél tb. főszolgabíró van a hivatalban. Bertán éjjel-nappal hiva-talában van, hogy a közigazgatás nagy fon-tosságú ügyeit elintézzze. E megfeszített mun-kát azonban soká egyedül nem bírja egy ember s ezért gondoskodott a főispán alkalm-as segítő munkatársról. Belényessy Ferenc azonban december 16 óta folyton beteg s így nem foglaltatja el új hivatalát. Miskolezy Ferenc főispán a beteg szolgabíró helyett tegnap Miskolezy Jenő élesdi szolgabíró-t nevezte ki helyettesül Tenkére.

* **Kiegészítő rendelet a ga-bonáér megállapítására.** A hivatalos lap közli a m. kir. miniszteriumnak 273—1915. M. E. sz. rendeletét a gabonáért és lisztért követelhető legmagasabb árak tárgyában ki-adott rendeletek kiegészítéséről. A rendelet szerint a hatóságilag megállapított árba be kell számítani mindazokat a mellék szolgál-tásokat is, amelyeket a vevő vételáron fe-lül ellenértékül adott vagy ígért. Nem esik e mellékszolgáltatások körébe a gabonane-műek eladásánál szokásos 1 és fél százalékot meg nem haladó közvetítő kereskedelmi juta-lék, amelyet a közvetítés fejében felszoktak

számítani s így a jutalékot a kereskedő a vevővel szemben a buzáért, rozsért, árpaért, tengeriért és zabért a legmagasabb áron felül felszámíthatja. Ilyen jutalék azonban az egyes lisztfajtákért követelhető, *hatóságilag megállapított legmagasabb áron felül nem számítható fel.* Az egyes liszt-fajtákra megállapított legmagasabb ár métermázsánként, zsák nélkül értendő, az eladó a zsák súlyát az eladott liszt súlyába nem számíthatja be.

*** A hortobágyi fiúk.** Debrecenből jelentik: Mile Pál rendőrkapitány a Hortobágy legfiatalabb nemzedékétől levelet kapott, amelyben felajánlják szolgálataikat a haza védelmére. A magyaros izű levél ortográfijával együtt így hangzik:

„Tekintetes lendőrkapitány ur, azt olvastuk az újságba, hogy szip drága hazánkba belétört az muzska, minek fojtán aztat gondoljuk, hogy nekünk az hortobágyi fíjataloknak mostan nem az álatokkal kel tőrődni, hanem az muszkával hogy ezt a drága szip magyar hazát mególtalmazzuk mint nagyapáink, kapával ostornyéllal mikor az vezérünk Kosut Lajos vót. Felkérjük a tekintetes Mile Rendőr Kapitány urat hogy minket vitesen a csatamezőre mert mink az muszkát vágni akarjuk. Meg a rácot. Bevót tesék küldeni K. Nagy Böresök Pál Mátá még sokan vagyunk akik elmegyünk az muszkára kelt Levelünk hejbe.“

A levélre nem kapott választ Nagy Böresök Pál, aki nem hagyta annyiban a dolgot. Tegnap megjelent a rendőrségen három társával és megismételte kérését, hogy sorozzák be. A puszta fiai előadták, hogy nekik nem kell se kard, se puska, mert ők lóháton „estrággal“ vonulnak a harotérre és az oroszokat úgy akarják kipányvázni a sorból, mint a Hortobágyon a lovakat szokták. A rendőrség a jóképű hortobágyi legényeket kipányvázási tervzetükkel együtt a katonai hatósághoz utasította.

*** Adakozás.** Nagy Istvánné 20 koronát küldött szerkesztőségünkbe a hadbavonultak családjai részére, mely összeget rendeltetési helyére juttatjuk.

*** A nőegylet választmányi ülése.** A biharmegyei és nagyvárdi nőegylet folyó hó 23 án d. u. fél 5 órakor a Lujza Otthonban választmányi ülést tart, mire a nőegylet választmányi tagjait és védhölgyeit meghívja özv. Des Echerolles Kruspér Sándorné elnöknő.

*** Szegény árva urilány** falusi papi háznál házvezetőnői állást keres. A háztartás minden ágában jártas. Esetleges megkeresés a kiadóhivatalba.

*** 6 %-os magyar hadikölcsön.** A Biharmegyei Takarékpénztár értesíti azon t. ügyfeleit, akik nála 1914. évi 6 %-os magyar hadikölcsönt jegyeztek, hogy a m. kir. pénzügyminiszter által kiállított kötvények mai naptól kezdve pénztáránál költségmentesen átvehetők.

x Három liter családi rumot készíthet bárki pár pere alatt teához, a Farkas-féle *Rumkivonattal.* Ara utasítással 50 fill. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7-B. Telefon 13-02.

Kiadó vendéglő, étterem, kávéház helyiségek mellék helyiségekkel berendezéssel vagy anélkül. Továbbá **üzletek, raktárak, műhelyek, iroda helyiségek,** ugyszintén **legmodernebb berendezésű butorozott szobák, hosszabb vagy rövidebb időre olcsóbb bér mellett kiadó.** Nagy Sándor-u. 4.

x Kiadó lakások. Szacsvey-utca 11 számú házban egy 4 szobás utcai modern lakás a hozzátartozó mellékhelyiségekkel AZONNAL kiadó. — Ugyanott egy 4 szobás utcai modern lakás a hozzátartozó mellékhelyiségekkel f. évi NOVEMBER 1-ére kiadó. Értekezhetni a Gazdasági és Iparbank rt.-nál.

x Négy szoba és előszobából álló lakás, irodának különösen alkalmas, villany világítás és gőzfűtés berendezéssel, a Bémer-tér közvetlen közelében f. év augusztus hó 1-től, esetleg már május hó 1-től kezdődőleg kiadó. Bővebbet a házmesternél, Szent János-utca 3. szám.

*** Dr. Barta Andor** nőgyógyász rendeléseit megkezdte. Szent János-utca 14. szám alatt.

Butorozott szoba két-három önkéntes részére Kiadó. Bem-utca 21.

x Egy nagy raktárhelyiség a Szacsvey-utca 11. számú házban AZONNAL kiadó. Értekezhetni a Gazdasági és Iparbankrt.-nál.

x Családi rum vaniliával vagy ananással literje K 2.60, továbbá kitűnő Theák kaphatók, Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B.

x Kiadó lakások. Ősi-tér 14. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári takaréknál.

*** Ingatlan eladás.** Nagytelek-utca 31. szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes feltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

x Köhögés, hurut, rekedtség ellen használjon hurut szeletkét Ára: 60 fillér. Kapható Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B.

x Kiadó lakások. Kossuth-utca 6. szám alatt kétszobás lakás azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. sz. házban két kétszobás lakás nov. 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál.

*** Az Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár r. t.** (Bémer-tér 4. szám) a közönség tájékoztatása céljából közli, hogy elfogad új betéteket, a melyek nem esnek a moratorium intézkedései alá, takarékbetétkönyvecskére és folyószámlán a legkedvezőbb kamatozási és visszafizetési módokat mellett. Pénztári órá d. e. 9-től 12-ig.

Kiadó 8—10 lóra való istálló Szilágyi Dezső-utca 12.

x Megfagyott, széltől kivörösödött, kicserepesedett, arc, orr, kéz ápolására és fehéritésére gyors és biztos hatású az Y-po jegyű HARMAT TEJ CRÉME és hozzávaló Borax szappan Kapható Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B Telefon 13—02

SZÍNHÁZ

Heti műsor.

Péntek: Aranyeső.
Szombat: Művészt.
Vasárnap délután: Cigányprimás.
Vasárnap este: Jóéjt Muki! (Bemutató.)

Aranyeső. A Szigligeti-színház operette ensembléjének mind a négy művésznője indul harena ma este a sikerért, amelyet már az Aranyeső legutóbbi előadásán is

arattak s amelynek számát ma kétségtelenül szaporítani fogják. Görög Olga, Feszthy Irén, Lakatos Ilona és Vigh Manci együttes felléptének érdekessége mellett vonzó ennek a kedves operettének a népszerűvé vált zenéje és kitűnő librettója is.

A dráma énekel. Ez a minden ízében pompás, kacagtató, loyális és színházi vonatkozásokkal teli énekes paródia lesz a Szigligeti-színház társulata szombat esti kabaréjának a clouja, amely nemcsak elsőrangú alkalmi alkotás, hanem garanciája már magában véve is annak, hogy a szombati estén a közönség kitűnően fog mulatni. Természetes, hogy ezenkívül a legválogatottabb számokból álló műsor fogja változatos tenni az estét. Múltán érdeklődésre tarthat számot az is, hogy a szombati művészt keretében fellép M. Szirmay Hajnalka is, a Szigligeti-színház társulatának volt kedvenc táncművésznője, aki ez alkalommal egy szenzációs táncszámot mutat be, amelyet Budapesten egy elsőrangú filmgyár örökített meg.

Mínt hogy a jövő hét elején a színházi bérlet lejár, a vezetőség a már ismert feltételek mellett új bérletet hirdet tíz előadásra. Egyben felkéri azokat, akik már meglevő bérleteiket megújítani óhajtják, hogy eziránt idejékorán intézkedni sziveskedjenek.

Legújabb táviratok.

Burián a főhadiszálláson.

Berlin, január 21. Burián külügyminiszter pénteken Berlinbe érkezik és innen indul a főhadiszállásra.

Az olaszországi földrengés.

Budapest, január 21. (Saját tud.) Rómából táviratozzák:

A földrengés által elpusztított területeken beszüntették az adószedést. A kormány hat havi moratoriumot rendelt el. Az olasz kamara 30 millió lira segítséget szavazott meg a földrengéstől sújtott vidékek számára.

Pusztító földrengés Spanyolországban.

Budapest, január 21. (M. T. I.) Asturiában katasztrófális földrengés történt. Részletek hiányoznak.

Visszavonulnak az oroszok.

London, január 21. (Tud. táv.) Az oroszok nagyszabású előkészületeket tesznek a radomopatoi vonalon a visszavonulásra. Újabb jelentések szerint már meg is kezdtek a visszavonulást. Galiciában a nagyobb kórházakat és municionsraktárakat ki is ürítették. Ezeket a híreket a Kárpátokban elfogott oroszok megerősítik.

A francia hadügyminiszter a fronton.

Páris, január 21. Millerand hadügyminiszter meglátogatta a fronton a csapatokat. Majd a vogezi szorosokba ment, ahol a katonák méteres hóban harcolnak. Visszatértében találkozott a Walesi herceggel.

Amerika készülődik.

Washington, január 21. (Tud. táv.) A parlament további két dreadnoughtot, hat torpedózuzót, tizenhét tengeralattjárót szavazott meg.

A finnek készülnek a lázadásra.

Berlin, január 21. A Frankfurter Zeitung értesülése szerint a finn előkelőségek kijelentették, hogy a két hónap óta folyton megújuló orosz erőszakoskodások miatt a nép elégedetlen. Német bevonulás esetén számítani lehet a finnek lázadására.

Ismét bombázták az angol partokat.

Berlin, január 21. A német léghajók megjelentek az angol partok felett és a partvidéket erősen bombázták. Jarmuth szomszédságában Zeppelinek bombákat doptak le, melyek a királyi palota közelébe estek és felrobbantak. Ezenkívül Kingalynban is megjelentek a veszedelmes léghajók. Párisi jelentések szerint London felett felderítés céljából jelentek meg a léghajók.

Románia és Bulgária viszonya.

Budapest, január 21. (M. T. I.) A Daily Telegraph jelenti, hogy Románia és Bulgária között a viszony normális.

A soissons-i helyzet.

Budapest, január 21. A soissons-i diadal folytán az Aisne mentén elő állott új harcéri helyzetre vonatkozólag azt mondja a Times, hogy az angol közvélemény ne nyugtalanodjék, de viszont készüljön el arra, hogy a németeket nem lesz könnyű dolog állásaikból kizavarni. Négy hónap óta erősítették meg a németek árkaikat és bizonyára mindent el fognak követni, hogy azokat meg is tartsák.

A Times harcéri jelentése szerint abból a körülményből, hogy a németek Troyontól nyugatra Autrechessel mellett és Soissonstól keletre Beaulnes mellett újból támadni kezdtek, arra kell következtetni, hogy a németek egyelőre nem szándékoznak átlépni az Aisne folyót, hanem arra törekcsenek, hogy előbb éket verjenek a franciák arcvonalába és csak azután igyekeznek majd előre nyomulni.

Változatlan helyzet.

Budapest, jan. 20. (Hivatalos.) A helyzet változatlan. Az egész arcvonalon csak helyenkint folyik ágyuharc. Hőfer. (Miniszterelnökség sajtóosztálya).

A francia hadseregnek reménye sincs.

Berlin, január 21. Hágából jelentik: a Daily Chronicle franciaországi tudósítója a következőket írja a francia offenzíva teljes letöréséről:

Céltalan, hogy olyan tényeket titkoljunk és szépítgessünk, amelyek már a francia vezérkar jelentéseiben is belefoglaltattak azok számára, akik tudnak a sorok között olvasni. Tény az, hogy Joffre által bejelentett offenzíva, habár déli Elzászban volt is némi sikere előre nem látott nehézségekbe ütközött és hogy válaszul olyan német támadások érték a szövetségeseket, amelyek sikeresek voltak. Kitűnt, hogy a rendkívül hosszú ideig tartó álló harc egyáltalán nem csökkentette a németek erejét; vagy pedig fel kell tételezni, hogy a németek az egész fronton jelentékeny megerősítést nyertek. Mindenesetre bizonyos, hogy a németek az Argonneokban, tehát éppen ott, ahol a leghevesebb és a legkeményebb volt a küzdelem és ahol minden talpalatnyi földet a végsőkig, kétségbeesetten védelmeztek, naponta területet nyernek. Nem sokat ugyan, de amit elfoglalnak, éppen elég volt ahhoz, hogy hárvevonalukat december vége óta nyolc vagy tizenegy kilométerrel előretolhatták, aminek itt különös jelentősége van, mert ezáltal Verdun helyzete veszedelmesebbé válik és mindjobban közeledik a teljes bekerítése. Rendszeres ostromról meg nem lehet szó. Pont-á-Moussou és Nancy mellett is erős német támadásokkal kell megküzdeni, amelyek éppen séggel nem eredménytelenek. Az angol segítségre vonatkozó kiáltás mind erősebb lesz a szövetségesüknél — fejezi be tudósítását az angol újságíró — és kívánatos, hogy ebben a reménytelen helyzetben ne is várásson soká magára."

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:

Dr. PAPP KÁROLY.

Hirdetések

Van szerencsém Nagyvárad és vidéke nagyérdemű közönségének szíves tudomására hozni, hogy

Nagyváradon, Rákóczi-ut 19. sz. alatt a mai kor igényeinek megfelelő

műköszörlődét

nyitottam.

Mivállalok mindennemű borotvák, kések, ollók, hajvágógépek, huszörögépek, ló- és juhnyírógépek javítását és köszörlődését. Raktáron tartok mindennemű bel- és külföldi illatszereket, fej- és arcápoló piperezereket, mindennemű acélárakat, ugymint borotvát, ollót, hajnyírógépet, vakszemvágó, papír-, zseb- és tollkést, valamint az összes fodrászati cikkeket. A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel

Koller Agoston műköszörlős

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.
1163—1914. szám.

Hivatalos hirdetés.

Felhívom az ebtulajdonosokat, hogy ezen hirdetés közzétételétől számított 15 nap alatt, illetve legkésőbb március hó 1-ig az ebadót városi pénztárba annál is inkább befizessék, mivel a mulasztók a szabályrendeletileg megállapított ebadó kétszeres esetleg háromszoros összegében fognak elmarasztaltatni.

Nagyvárad, 1915. január 16.

Gerő.
rendőrfőkapitány.

317—1915. eln. sz.

Pályázati hirdetés.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága az ehalálozás folytán megüresedett főjegyzői állásnak választás útján leendő betöltését a folyó évi február hó 11-én megtartandó rendes közgyűlés napirendjére tűzven ki, felhívom mindazokat, akik a 7-ik fizetési osztálynak megfelelő törzsfizetés és lakpénz továbbá a szervezeti szabályrendeletben megállapított pótlékkal javadalmazott főjegyzői állásra pályázni kívánnak, hogy pályázati kérvényüket szabályszerűen felszerelve Nagyvárad város főispánja, méltóságos Hlatky Endre urhoz, mint a kijelölt választmány elnökéhez címezve, hivatalomnál (Városháza I. emelet 4. sz.) folyó évi február hó 6-ik napjának délután 5 óráig adják be.

A főjegyzői állás betöltésével esetleg megüresedő tanácsnoki állásnak betöltését pedig a március havi rendes közgyűlés napirendjére tűzven ki a törv. nat. bizottság, ugyan azért ez alkalommal felhívom azokat is, akik ezen VII-ik fizetési osztályban 4800 korona fizetés és 1280 korona lakbérrel javadalmazott tanácsnoki állást elnyerni óhajtják, hogy pályázati kérvényüket szabályszerűen felszerelve Nagyvárad város főispánja méltóságos Hlatky Endre urhoz, mint a kijelölt választmány elnökéhez címezve hivatalomnál (Városháza I. emelet 4. sz.) folyó év március 6-ik napján d. u. 5 óráig annyival is inkább adják be, mivel az elkésztett beadott, vagy kellően fel nem szerelt kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Nagyvárad, 1915. január 19.

Rimler Károly,
polgármester.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.

1316—1915.

Hirdetés.

A nagyméltóságú m. kir. ministerium rendelete alapján kenyéret csak is az előirt keverék lisztből szabad előállítani és forgalomba hozni.

Figyelmeztetem a pékiparosokat, sütőket és piaci kenyérrárosokat, hogy a kenyéret és egyéb süteményeket, csak is az előirt kevert lisztből állíthatják elő, fehér lisztből készült kenyér árukat forgalomba hozni nem szabad.

Ezen fontos mezőgazdasági és közéleti érdeket védő rendelkezés ellenőrzésére közegeimet utasítottam, s ebből folyólag figyelmebe ajánlom az összes kenyér sütőknek és kenyérrárosoknak, hogy ha általuk, nem a rendeletben előirt lisztből előállított kenyér hozatnék forgalomba a szabálytalanság megtorlása, a büntető eljárás a legszigorubbán fog alkalmaztatni.

Nagy-Várad, 1915. január 20.

Rendőség.

309—1915. eln. sz.

Hirdetmény.

1454/XI b. 1915. B. M. számú körrendelet a Németországban és Hollandiában elrendelt utlevél és utlevél láttamozási kényszer tárgyában.

Közhirre teszem, hogy az 1914. évi december hó 16-án kiadott német birodalmi rendelet határozmányai szerint 1915. évi január hó 1-től kezdődőleg mindenki, ki a Német-birodalom területét elhagyja, vagy külföldről a birodalom területére lép, ugyszintén minden a Német birodalom területén tartózkodó külföldi utlevéllel tartozik magát igazolni.

A rendelet szerint az utlevélnek az utlevéltulajdonos személyleírásával és a legújabb időből származó arcképével, valamint az arckép alatt sajátkezű aláírásával kell ellátva lennie, ezenkívül az utlevélen hatóságilag igazolandó, hogy az utlevél tulajdonosa tényleg egy és ugyanaz a fényképen ábrázolt egyénnel és hogy a fényképet saját kezűleg írta alá. A fényképet az utlevélre úgy kell ragasztani, és hatóságilag olyképp lebélyegezni, hogy a bélyegző lenyomat félig a fényképre, félig pedig az utlevél papírára essék. Külföldön kiállított utleveleknél a német birodalmi rendelet bírósági vagy közjegyzői igazolást is elégségesnek jelent ki.

Minden oly utlevelet, mellyel valaki a határt Németország felé át akarja lépni ezen kívül még az illetékes külképviseleti hatóság Magyarországon a budapesti német császári főkonzulátus által kell láttamoztatni. A láttamozásért a budapesti német császári főkonzulátus 3 korona 60 fillér konzuli illetéket számít fel.

A holland királyi kormány legutóbb szintén elrendelte, hogy a Hollandiába való belépés csak azoknak a külföldieknek engedhető meg, akik a holland konzuli hatóság által láttamozott utlevél birtokában vannak.

A láttamozásért a budapesti holland királyi főkonzulátusnál 5 korona konzuli illetéket kell fizetni.

Budapest, 1915. évi január hó 7-én.

Sándor János s. k.

316—1915. eln. sz.

Pályázati hirdetmény.

Nagyvárad város törv. hat. bizottsága, az elhalálozás folytán megüresedett adópénztárnoki állásnak választás utján leendő betöltését a f. év február hó 11-én megtartandó rendes közgyűlés napirendjére tűzvéni ki, felhívom mindazokat, akik a IX-ik fizetési osztálynak megfelelő törzsfizetés és lakpénz, továbbá 300 korona személyi pótlékkal javadalmazott adópénztárnoki állást elnyerni óhajtják, hogy pályázati kérvényüket szabályszerűen felszerelve Nagyvárad város főispánja, méltóságos Hlatky Endre urhoz, mint a kijelölő választmány elnökéhez címezve, hivatalomnál (Városháza I. emelet 4. sz.) f. évi február hó 6-ik napjának délután 5 órájáig annyival inkább adják be, mivel az elkésletten beadott, vagy kellően fel nem szerelt kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Nagyvárad, 1915. január 19.

Rimler Károly
polgármester.

Belépési felhívás

a Népszövetségi Hitelszövetkezet III-ik évtársulatába.

A Népszövetségi Hitelszövetkezet 1915 január 1-én III-ik évtársulatát nyitotta meg.

Az első 2 tüzletév, — dacára a nehéz megélhetési viszonyoknak, — igen szép eredménnyel folyik.

Belépni szándékozók üzletrészeket jegyezhetnek még most is a hivatalos órák alatt a szövetkezet helyiségében (Szilágyi Dezső-u. 5. sz. a.) Egy üzletrész heti 20 fillér befizetésre kötelez, s ki-ki annyi üzletrészt jegyez, amennyit akar. Felvételi díj üzletrészenként, 10 fillér. 3 év múlva az évtársulat feloszlik; a tagok a befizetett összeget kikapják s a reájuk eső nyereséget is.

A tagok a befizetett összeg $\frac{1}{6}$ részéig a szövetkezettől olcsó kamatra kölcsönt is kaphatnak, mely 3 év alatt fizethető le. Azonfelül betáblázásra, értékpapírra, vagy váltóra, bármily összeg erejéig.

A tiszta haszon és nyereség teljes egészében a tagok között osztatik fel, s kiki heti betéje arányában részesedik.

A szövetkezet elfogad betéteket is, s azokat legmagasabb kamatlábbal kamatoztatja. Tőkekamatadót a szövetkezet fizeti.

Bizalommal kérjük a belépni szándékozókat, sziveskedjenek szövetkezetünk helyiségében részjegyeket jegyezni.

Teljes tisztelettel

Népszövetségi Hitelszövetkezet.

Katonai ruhákat

az összes fegyvernemek részére, a mai áron alul előírás szerint és gyorsan készít Darabont Gy. és Tsa elsőrendű polgári és katonai ruházati intézete. A legfinomabb szövet kelmélegességek, őröny és téli kabátokra felöltőkre állandóan raktáron, Nagyvárad, Szilágyi-Dezső-u. 6. Sonnenfeld palota. Telefon 980. szám.

Hirdetések

felvételnek a kiadóhivatalban.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Ertesítjük a t. közönséget, hogy

Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, Wolfram és egyéb izzólámpák nagy raktára legolcsóbb áron a közönség rendelkezésére áll. Telefonon keresztül ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk

Egész ójjal ügyeletes szolgálata

Költségvetésenként

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világítási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,

izzólámpák

állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

$\frac{1}{4}$ lóerőtől minden nagyságban.

Főszereplő telefonja 55. sz.